

Tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH) , permanent onderwijs aan huis (POAH) en vrijstelling van leerplicht in het basisonderwijs

1. Tijdelijk Onderwijs aan Huis

Kinderen die wegens ziekte langdurig of korte opeenvolgende periodes niet op school aanwezig kunnen zijn, hebben onder bepaalde voorwaarden recht op 4 lestijden per week. Leerplichtige leerlingen en kleuters die 5 jaar geworden zijn vóór 1 januari van het lopende schooljaar, kunnen gebruik maken van de regeling TOAH indien ze aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Er zijn drie criteria waarmee rekening gehouden wordt bij het al dan niet toekennen van TOAH:

- de aard van de aandoening en duur van afwezigheid op school
- de aanvraag door de ouders
- de afstand van de school tot de verblijfplaats van de leerling.

Alle voorwaarden verbonden aan deze criteria moeten gelijktijdig voldaan zijn.

a. Aard van de aandoening en duur van de afwezigheid op school

- Afwezigheid wegens ziekte of ongeval

Het kind is bij de start of tijdens het schooljaar meer dan 21 kalenderdagen ononderbroken afwezig wegens ziekte of ongeval. Bij het in aanmerking nemen van de 21 opeenvolgende kalenderdagen worden de vakantieperiodes meegeteld. Een kind dat - na een ononderbroken afwezigheid van 21 kalenderdagen - wegens ziekte of ongeval op weekbasis minder dan halftijds aanwezig kan zijn op school (minder dan 5 halve dagen), blijft recht hebben op TOAH. In dit geval kunnen TOAH en onderwijs op school gecombineerd worden.

- Afwezigheid wegens chronische ziekte

Een chronische ziekte wordt gedefinieerd als een ziekte waarbij een continue of repetitieve behandeling van minstens 6 maanden noodzakelijk is. Telkens wanneer een kind in de loop van het schooljaar een totaal van 9 halve schooldagen afwezigheid heeft opgebouwd, heeft het recht op vier lestijden TOAH.

b. Aanvraag door de ouders

- Bij afwezigheid wegens ziekte of ongeval

De ouders dienen de aanvraag in bij de directeur van de thuishoofschool. De arts vult luik 2 in. Het TOAH wordt bij de vaststelling van het recht, vanaf de 22ste kalenderdag afwezigheid georganiseerd voor de duur die door de arts bepaald wordt op het ziekteattest. Eventuele verlenging wordt aangevraagd via een nieuw aanvraagformulier. Bij goedkeuring hiervan loopt het georganiseerde TOAH door zonder dat het kind opnieuw de wachttijd moet doorlopen. Er is eveneens geen wachttijd voorzien voor de kinderen die na het onderwijs aan huis terug naar school gaan, maar binnen drie maanden volgend op het georganiseerde TOAH opnieuw afwezig zijn wegens ziekte. Bij de bepaling van de termijn van 3 maanden worden de schoolvakanties niet meegeteld.

- Bij afwezigheid wegens chronische ziekte

De ouders dienen de aanvraag in bij de directeur van de thuishoofschool. De geneesheer-specialist stelt het chronische ziektebeeld van het kind vast en vermeldt dit in luik 2 van het aanvraagformulier. Na elke nieuwe periode van 9 halve dagen afwezigheid dienen de ouders een aanvraag voor TOAH in. De medische vaststelling van de chronische ziekte geldt echter voor het volledige schooljaar. Voor chronisch zieke kinderen vervalt de wachttijd van 21 opeenvolgende kalenderdagen. Chronisch zieke kinderen hebben recht op 4 lestijden TOAH na elke opgebouwde afwezigheid van 9 halve schooldagen. Deze 9 halve schooldagen afwezigheid hoeven niet op elkaar aan te sluiten.

c. Afstand tussen school en verblijfplaats van het kind

De afstand tussen de school of vestigingsplaats en de verblijfplaats (eventueel ook bij grootouders of het ziekenhuis) van betrokken leerling mag ten hoogste 10 km zijn voor het gewoon onderwijs en ten hoogste 20 km zijn voor het buitengewoon onderwijs. Indien de school vrijwillig onderwijs aan huis organiseert voor leerlingen die op meer dan 10 km (BaO) of op meer dan 20 km (BuBaO) verblijven en de voorwaarden gesteld ten aanzien van het kind zijn voldaan, dan krijgt de school de bijkomende lestijden gefinancierd of gesubsidieerd en worden de vervoerskosten terugbetaald. Een school kan toch op eigen initiatief onderwijs aan huis organiseren voor zieke kinderen, als de gestelde voorwaarden niet vervuld zijn. In dit geval worden geen bijkomende lestijden of vervoerskosten gefinancierd of gesubsidieerd.

d. Opname in een ziekenhuis of preventorium waaraan een ziekenhuisschool verbonden is of opname in een K-dienst

Een kind kan in een ziekenhuis of preventorium opgenomen zijn waar ziekenhuisonderwijs wordt georganiseerd. Dit zijn de type 5-scholen. Soms verblijft een kind in een K-dienst ("dienst met onderwijsbehoefte" in de kinderpsychiatrie) die ook onderwijsbegeleiding voorziet. In deze gevallen wordt de thuishooschool "tijdelijk ontslagen van de verplichting" om onderwijs aan huis te organiseren.

Aangezien het kind ingeschreven blijft in de thuishooschool zal deze school de type 5-school of de K-dienst bijstaan met de organisatie van een zinvol onderwijsaanbod. Indien het kind tussen twee behandelingen of tijdens een herstelperiode na de opname niet naar school kan, zal de thuishooschool aansluitend onderwijs aan huis organiseren, indien aan alle voorwaarden voldaan is. Dit gebeurt in overleg met de type 5-school of de K-dienst. Om tegemoet te komen aan de problematiek van de onderwijsbegeleiding bij een korte opname in een ziekenhuis of preventorium met type 5-school of in een K-dienst, wordt voor de thuishooschool bij de organisatie van TOAH voor de zieke leerling (chronisch en niet-chronisch) eenzelfde principe gehanteerd:

- Indien de leerling op weekbasis minder dan halftijds opgenomen wordt in een instelling, blijft de thuishooschool verplicht om TOAH in te richten. Het TOAH mag echter niet in de instelling georganiseerd worden door de thuishooschool.
- Indien de leerling op weekbasis meer dan halftijds opgenomen wordt in een instelling, wordt de thuishooschool ontheven van de verplichting om TOAH in te richten.

Dit houdt in dat de thuishooschool een tweeledige keuze heeft:

- ofwel ziet de thuishooschool af van de organisatie van TOAH
- ofwel wordt het recht op TOAH verder voorzien en effectief uitgevoerd door de thuishooschool. De school houdt rekening met het feit dat het TOAH niet in de instelling mag doorgaan maar achteraf op de verblijfplaats van de leerling thuis (of op school buiten de reguliere lestijden) moet georganiseerd worden. Ook in dit geval wordt de beslissing in overleg met alle betrokken partners genomen.

Indien de thuishooschool verder voorziet in de organisatie van TOAH voor een chronisch zieke leerling, tellen de opnamedagen in het ziekenhuis mee voor de bepaling van het recht op het volgende blokje van 9 halve dagen. Alle wijzigingen die zich in de loop van het schooljaar voordoen bij de organisatie van TOAH voor een zieke leerling, worden door de directie onmiddellijk aan het schoolbeheerteam gemeld.

e. De organisatie van het Tijdelijk Onderwijs aan Huis

- Informatieverplichting TOAH voor de school
Alle scholen zijn verplicht om de regels rond TOAH in hun schoolreglement te vermelden. De school moet de ouders individueel op de hoogte brengen van het bestaan en de mogelijkheden van het TOAH, vanaf het moment dat een leerling potentieel rechthebbende blijkt te zijn.
- Bijkomende lestijden
Om het TOAH te kunnen organiseren worden vier bijkomende lestijden per week en per leerling gefinancierd of gesubsidieerd. De reiskosten van het personeelslid die de leerling begeleidt, worden vergoed.

f. Aandachtspunten bij het aanvraagformulier voor Tijdelijk Onderwijs aan Huis

De ouders van het zieke kind doen een aanvraag voor TOAH door middel van het correcte aanvraagformulier. Het eerste luik wordt ingevuld door de ouders en luik 2 vult de arts in. De directeur vult het voor hem/haar voorbehouden luik in en zendt het ingevulde aanvraagformulier naar het schoolbeheerteam (SBT). Als de aanvraag niet in orde is, zal het SBT bijkomende gegevens opvragen. Het SBT zendt de gecontroleerde aanvraag, al dan niet goedgekeurd, terug naar de school. Indien het TOAH niet wordt toegestaan, zal de reden hiervoor in het vak "opmerkingen" vermeld zijn.

2. Permanent Onderwijs aan Huis

Kinderen die in gevolge hun handicap niet in staat zijn om onderwijs te volgen in de setting van het buitengewoon onderwijs, maar wel onderwijs mogen volgen, hebben onder bepaalde voorwaarden recht op vier lestijden POAH. Voor de begeleidende leerkracht worden de reiskosten vergoed.

a. Voorwaarden inzake recht op Permanent Onderwijs aan Huis

Elk kind vanaf vijf jaar dat voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor het buitengewoon onderwijs en een gunstig advies van de Onderwijsinspectie verkrijgt voor één of meerdere schooljaren, kan aanspraak maken op POAH. Een te grote afstand naar een school, te lange ritduur, ... zijn geen redenen om POAH te vragen.

Een kind dat een recht kreeg op POAH kan op een later moment opnieuw naar school gaan. Daarvoor is geen nieuwe beoordeling door de onderwijsinspectie nodig.

b. Organisatie van Permanent Onderwijs aan Huis

➤ Aanvullende lestijden

De school voor buitengewoon onderwijs ontvangt 4 aanvullende lestijden per week om het POAH te organiseren. Er kunnen geen therapeutische behandelingen worden verstrekt.

➤ De rol van de school voor Buitengewoon onderwijs

Het POAH wordt in principe verstrekt door de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs, rekening houdend met de vrije keuze tussen het officieel onderwijs en het vrij onderwijs van de ouders. Van het principe - dichtstbijzijnde school - kan worden afgeweken omwille van leerling-specifieke kenmerken die goed gemotiveerd worden.

➤ De procedure voor de aanvraag van Permanent Onderwijs aan Huis

POAH kan worden aangevraagd door de ouders. Bij het opstellen van de aanvraag kunnen zij geholpen worden door een school voor het Buitengewoon Onderwijs of door het CLB. Een aanvraag voor POAH bevat een gemotiveerd schrijven van de ouders en een medisch verslag. Ouders hebben het recht gehoord te worden voordat de Onderwijsinspectie haar advies uitbrengt. Zij kunnen zich daarvoor laten bijstaan door een expert van hun keuze. De ouders hebben eveneens het recht om alle door de Onderwijsinspectie gebruikte documenten in te zien. De Onderwijsinspectie kan bij de scholen documenten betreffende de leerling opvragen of een verslag over de vorderingen laten opmaken. De Onderwijsinspectie meldt haar advies aan de ouders en aan de school en stelt het Agentschap voor Onderwijsdiensten hiervan in kennis. Tegen een ongunstig advies is geen beroep mogelijk.

3. De procedure voor de aanvraag van tijdelijke of permanente vrijstelling van leerplicht

Voor kinderen die door hun beperking niet in staat zijn om onderwijs te volgen, kan de inspectie beslissen om de leerling tijdelijk of permanent vrij te stellen van de leerplicht.

Een aanvraag voor vrijstelling van leerplicht bevat een gemotiveerd schrijven van de ouders en een dossier dat minimaal de volgende elementen moet bevatten: een verslag (opgesteld door vb. een Centrum voor ontwikkelingsstoornissen, een CLB ...) met daarin informatie over de cognitieve mogelijkheden, de mogelijkheden van sociaal aanpassingsgedrag en de mogelijkheden op vlak van sensomotorisch functioneren van het kind. De ouders hebben het recht gehoord te worden voordat de Onderwijsinspectie een beslissing neemt. Zij kunnen zich daarvoor laten bijstaan door een expert van hun keuze. De ouders hebben eveneens het recht om alle door de Onderwijsinspectie gebruikte documenten in te kijken. De Onderwijsinspectie kan bij de scholen documenten betreffende de leerling opvragen of een verslag over de vorderingen laten opmaken. De Onderwijsinspectie meldt haar beslissing aan de ouders en aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Tegen de beslissing is geen verder beroep mogelijk.

Een kind dat vrijgesteld werd van leerplicht kan op een later moment toch opnieuw naar school gaan. Daarvoor moet de vrijstelling niet ingetrokken worden. Als het kind aan de toelatingsvoorwaarden en aan de voorwaarden van regelmatige leerling voldoet dan is het financier- of subsidieerbaar.

Jongeren die ingeschreven zijn in voorzieningen die gesubsidieerd worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap en die geen vorm van onderwijs kunnen volgen, moeten, naast de inschrijving in deze voorziening, ook in het bezit zijn van een vrijstelling van leerplicht door de Onderwijsinspectie.

5. Personeel

a. Aanstelling van een personeelslid in een betrekking in bijkomende lestijden TOAH en in een betrekking in aanvullende lestijden POAH

Met de lestijden voor T/POAH richt de school waar de leerling is ingeschreven, een betrekking op in een wervingsambt van de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel.

b. Administratieve toestand van het personeelslid

Deze betrekking wordt steeds opgericht in de school waar de leerling is ingeschreven. Het personeelslid dat wordt aangesteld, wordt steeds als tijdelijk personeelslid aangesteld in de betrekking en de bestaande reglementering inzake bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen te wordt toegepast. . De decreten rechtspositie blijven integraal van toepassing op deze personeelsleden. Deze uren kunnen echter niet worden vacant verklaard en kunnen geen aanleiding geven tot vaste benoeming. Vastbenoemde personeelsleden kunnen evenmin worden geaffecteerd of gemuteerd in deze betrekkingen.

In eerste instantie is het schoolbestuur verplicht in deze betrekking een tijdelijk personeelslid aan te stellen dat het recht heeft verworven op een aanstelling van doorlopende duur. Heeft een schoolbestuur geen verplichtingen meer ten aanzien van tijdelijke personeelsleden met het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur, dan kan zij naar keuze:

- een tijdelijk (TADD) personeelslid werven en aanstellen in de betrekking
- een vastbenoemd personeelslid aanstellen in de betrekking via het principe van een verlof TAO
- een personeelslid dat in hoofdamt al een voltijdse betrekking uitoefent, in overwerk of in bijbetrekking belasten met het onderwijs aan huis
- een personeelslid opnieuw in actieve dienst laten treden zoals bedoeld in deze omzendbrief:
<http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12983>

Bij de 2 laatste keuzemogelijkheden is het schoolbestuur niet verplicht om een tekort aan beschikbare personeelsleden aan te tonen.

c. Geldelijke toestand van het personeelslid

Als in de betrekking een tijdelijk personeelslid wordt aangeworven, zal dit personeelslid worden bezoldigd volgens de geldende reglementering die van toepassing is op het ambt waarin betrokkene wordt aangesteld. Als een vastbenoemd personeelslid via een verlof TAO in de betrekking wordt aangesteld, gelden de bezoldigingsprincipes van de reglementering betreffende het verlof TAO. Als een personeelslid in overwerk of in bijbetrekking wordt belast met het TOAH, gelden de bezoldigingsprincipes van de desbetreffende reglementering. De maatregelen die betrekking hebben op Tijdelijk Onderwijs aan Huis, op overwerk en op bijbetrekking: zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13707>

d. Arbeidsongeval - beroepsziekte

De wet betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen op de weg van en naar het werk en beroepsziekten in de overheidssector is van toepassing op de personeelsleden die TOAH verstrekken.

e. Mededeling aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten

De school waar het personeelslid tijdelijk wordt aangesteld, deelt deze opdracht via een RL 1 aan het werkstation mee met als administratieve toestand ATO 2 (tijdelijk vacant) en met de vakcode 598 "onderwijs aan huis". Voor de personeelsleden die nieuw in dienst komen, wordt een indiensttredingsdossier ingediend.

f. Reiskosten van het personeel

De leerkrachten die onderwijs aan huis verstrekken hebben recht op de terugbetaling van de reiskosten.

6. Sancties

Zie <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9293#6>

Meer info: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9293>